

BESLUT

2019-09-30

Dnr: 19/01080

SAKEN

Svenska nyheter, SVT1, 2019-03-29, inslag om att fattigare får sämre vård än rika; fråga om respekt för privatlivet

BESLUT

Inslaget fälls. Det strider mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget handlade bland annat om att låginkomsttagare och lågutbildade får sämre vård än höginkomsttagare och välutbildade. Programledaren sa bland annat att en lågutbildad person lever sex år kortare än en högutbildad person. Sedan sa programledaren bland annat följande.

Det är inte bara så att fattiga blir sjuka, det är också så att sjuka blir fattiga. Även om du är både välbetald och tillhör den besuttna medelklassen, något som den före detta välbetalda och besuttna medelklassnationalekonomen [NN] blev varse när han drabbades av [namn på sjukdom] sjukdom.

Därefter spelades ett ljudklipp upp samtidigt som en bild på NN visades i bild tillsammans med hans namn och yrke. I ljudklippet sades följande.

(NN) – Jag hade kontakt med Försäkringskassan och insåg hur lite jag skulle få i ersättning som sjuk mot vad jag hade haft tidigare i lön. Då är det ju en ren katastrof. Man kan helt enkelt inte leva på de pengarna.

I inslaget behandlade programledaren sedan bland annat ersättningsnivåerna från Försäkringskassan och sa att sjuka människor i dag riskerar att bli hemlösa.

ANMÄLAN

Inslaget är anmält av NN som anser att det strider mot bestämmelsen om respekt för privatlivet. NN anför att han inte är en offentlig person och att det var orimligt att ett tv-program med miljonpublik delade en integritetskränkande uppgift om en privatperson. NN anser att hans sjukdom inte hade någon relevans för inslaget i övrigt och att det hade räckt att säga att han blev sjuk.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget överensstämmer med bestämmelsen om respekt för privatlivet och anför sammanfattningsvis följande.

Svenska nyheters redaktion, som gör en omfattande research inför sina program, hade i en tidskrift och nätpublikation läst tre omfattande artiklar i essäform om växande klyftor till följd av urholkningen av välfärdssystemen. Artikelserien var skriven av NN som förutom en bakgrund som nationalekonom också varit och är verksam som journalist, bland annat i Sveriges Radio. I toppen på sidan med artiklarna publicerades också en ljudinspelad skribentintervju med NN där han berättade om bakgrunden till att han började intressera sig för vad som hänt med ersättningarna till de i Sverige som av olika skäl inte arbetar. I intervjun berättar NN om hur han för ett tiotal år sedan drabbades av en sjukdom och att det var just den erfarenheten som gjort det uppenbart för honom att trygghetssystemen vid sjukdom har urholkats vilket leder till ökad fattigdom. I skribentintervjun berättade NN inte bara om vilken sjukdom han hade utan gav också andra mer privata detaljer kring hur den drabbade honom och hur han upplevde vården.

NN är en medievan person. Den öppenhjärtighet med vilken NN berättade om sin sjukdom i intervjun fick redaktionen att dra slutsatsen att han inte ansåg att sjukdomsdiagnosen var en så känslig uppgift att den kränkte hans personliga integritet. NN:s egen gedigna bakgrund som journalist bidrog också till att redaktionen inte trodde att det han sagt i intervjun egentligen var något som han inte ville skulle komma ut. Anmälaren har själv i efterhand varit i kontakt med redaktionen, som då har beklagat att han upplevt att hans personliga integritet har blivit kränkt.

En sjukdomsdiagnos är i sig inte en kränkande uppgift och uppgiften förekom i ett sammanhang där en angelägen fråga i samhällsdebatten belystes. Mot bakgrund av detta anser SVT att det finns skäl för nämnden att bedöma att det privatlivsintrång som anmälaren beskrivit var motiverat utifrån ett allmänintresse.

KOMMENTAR FRÅN ANMÄLAREN

Med anledning av SVT:s yttrande har NN sammanfattningsvis anfört följande.

NN är inte en ”medievan person”. Under den senaste tio-årsperioden fram till tiden för anmälan har han endast skrivit fem artiklar som frilans. NN är inte verksam som journalist vare sig på SR, där han arbetade senast år 2010, eller någon annanstans.

NN har aldrig valt att skriva om sin sjukdom. Däremot fick han utan förvarning frågan om sin sjukdom i nättidningens pod-intervju och besvarade den då. NN var dock medveten om att det var för en minimal publik och i en helt annan kontext. Det är orimligt att jämföra en ljudintervju i en okänd nättidning med ett inlägg i SVT. 1 200 000 personer tittade på *Svenska nyheter* medan 7 400 personer lyssnade på pod-intervjun.

Efter det att det anmälda inlägget sänts har NN vid flera tillfällen fått frågan om han orkar genomföra uppdrag med hänvisning till sin sjukdom, vilken uppenbarligen har blivit allmänt känd. Utöver det obehag han känner över att hans sjukdom blev allmänt känd har han även drabbats av ekonomisk skada på grund av att SVT informerat en betydande andel av befolkningen, inklusive potentiella arbetsgivare, om hans sjukdom.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska respektera den enskildes privatliv i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat (15 § i sändningstillståndet).

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det i inlägget sades vilken sjukdom som NN hade drabbats av samtidigt som han visades i bild och namngavs. Nämnden konstaterar vidare att en sjukdomsdiagnos typiskt sett är en känslig uppgift som medför en skyldighet för programföretaget att visa särskild hänsyn och återhållsamhet vid publicering. Enligt nämndens mening innebär spridandet av den känsliga uppgiften i det aktuella sammanhanget ett intrång i NN:s privatliv, trots att NN tidigare hade talat om sin sjukdom i en intervju. Nämnden anser att intrånget inte var motiverat av ett oavvisligt allmänt intresse och inlägget strider därmed mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Malin Bergström, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.